

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
268. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Péntek, 1928. november 23.

Cenzura nélkül...

Ma délelőtt megérkezett Nagyváradra az ostromállapot és a cenzura megszüntetéséről szóló dekrétum

Ez az újság, amelyet az olvasó most frissen kap a kezébe, első terméke a szabadsajtónak. Nem olvasták át szigorúan örködő szemmel, minden szavunkat pontosan mérlegelő bizalmatlan cenzorok, akik esztendő óta a felelősség és a bizonytalanság sulya alatt majdnem épen úgy reszkettek a sajtószabadság hiánya miatt, mint mi magunk. Ez az újság történelmi nevezetességű. Valamikor, a múlt évszázadban forradalmi jelenség lett volna, most csupán egy hatalmas politikai változásnak korszakalkotó dokumentuma. Lelkesedéssel és örömmel tolmácsoljuk a szabadsajtó útját olvasóinknak, hogy a mai naptól kezdve a sajtó szabad lett. Megérkezett Nagyváradra is a felszabadító rendelet: megszűnt a cenzura.

A miniszterelnök tegnapi sajtóváltás szerint, ünneplünk ezen a napon. De nem ragadtatjuk el magunkat lelkesedésünkben és pontosan tudjuk mérlegelni az esemény jelentőségét. Ideje volt már ennek, hiszen Európában ugynevezett alkotmányos állam, ahol a cenzurát a háború másnapján meg nem szüntették volna.

Nagyon szívós és nagyon hosszú életű volt ez a cenzura. Tulajdonképpen már a gyászos emlékeztető szerajevói merénylet napján kezdődött és kevés intervallummal, ugyszólván, csak néhány hónapi szünettel egészen a mai napig tartott. Ilyen hosszú idő alatt, természetesen, hogy megöregedett és szeszélyes, ideges intézménnyé vált. Haldoklott, de a haldoklásában is bámulatosan erős volt. Régen elfelejtette, miért létezik és ugyszólván, öncellá fajult. Cenzura volt — csak azért, hogy hatalmat gyakorolhasson a sajtó felett.

Természetesnek tartjuk tehát, hogy a cenzura meghalt. Meghalt, ugyszólván, aggkori végelgyengülésben. Meghalt azért, mert semmi ok sem volt arra, hogy továbbra is éljen. Születésének pillanatában magával hozta már a halál csiráját. Bámulatos, hogy beteg, ilyen hosszú ideig tudott élni.

Természetes volt a cenzura halála, éppen annyira, mint amennyire természetellenes volt a születése. Ezért is fogadjuk kellő higgadsággal, megértéssel és türelmes extázis nélkül a megszüntetéséről szóló hírt. Tudomásul vesszük, regisztráljuk és — továbbra is folytatjuk kötelességünket.

A szabadsajtó, tudjuk, reánk nézve újabb kötelességeket jelent olvasóinkkal szemben. Minden erőnket megfeszítve, igye-

kezni fogunk megfelelni ennek a követelménynek, már csak azért is, hogy méltókká váljunk a szabad sajtó ideáljához.

Hogyan lett vége nálunk...

A történelmi pillanat számunkra — az Estilap számára — ma, november 22-én, csütörtökön délelőtt negyedtíz óra után öt perccel következett be. Csengett a telefon:

— Halló! Itt a megyei prefekturáról Chirilla főjegyző. A „Nagyvárad Estilap” szerkesztőségét keresem!

— Halló! Itt az Estilap szerkesztősége!

— Közölhetem Önökkel — mondotta Chirilla főjegyző — az örömhírt, amit olyan türelmetlenül vártak: most érkezett meg a belügyminiszterium távirata a kivételes állapotok megszüntetéséről. Felolvasom:

— A távirat száma 15500 és 1928 november 21-én kelt.

„Értesítem önöket — így szól a belügyminiszterium távirata — hogy a november 20-án kelt 2849. számú és a „Monitorul Oficial” november 21-i 260. számában közölt magas királyi dekrétum az összes sajtótermékekre vonatkozóan megszünteti a cenzurát az ország egész területén. Együttal megszűnik az ostromállapot az országban mindenütt, ahol előző dekrétumok azt életbeléptették.

Dimitriu volt közlekedésügyi miniszter is belekeveredett a petroleumpanamába

A nyáron pattant ki a petroleumpanama, amely állítólag három és fél milliárdos kárt okozott az államnak. Le is tartóztattak több előkelő személyiséget, de, aztán csaknem valamennyit szabadlábra helyeztek. A liberális pártnak két kamarai képviselője is hosszú ideig vizsgálati fogságban ült a panamából kifolyólag. Most aztán fölelevenedik a milliárdos panama ügye. Mint a Radar jelenti Bukarestből, a panama ügyében Enescu vizsgálóbíró teljes erővel folytatja a nyomozást, amely egyre meglepőbb fordulatokat ígér. A vizsgálóbíró tegnap Georgescu ezredes, geolo-

giai szakértő kíséretében Onctán járt. Itt megállapították, hogy a jelenleg a Dragomirescu, Zaharian, Heimovici és Serban vállalkozó tulajdonát képező petroleum telepek

jogerint az államé és csak bűnös uton kerültek a jelenlegi tulajdonosokhoz.

A vizsgálóbíró hazaérkezett Bukarestbe és elsősorban a felügyesztett bányavezérigazgatót hallgatja ki.

Magánértesüléseink szerint, az ügyben előkelő személyiségek vannak kompromittálva. Első-

főjegyző — felhívja figyelmünket a hivatalos lapban megjelent dekrétumok egyéb intézkedésére is, egyúttal pedig hangsúlyozza azt, hogy

nem az ostromállapot biztosítja az ország nyugalmát és közrendjét, hanem az az odaadás és szorgalom, amelyet a tisztviselők hivatásuk betöltésében ki kell, hogy fejtessenek.

Chirilla főjegyző ezzel befejezte közlését és elbucszott tőlünk közel tízéves „munkatársak”-tól...

A cenzura története

A cenzura tulajdonképpen kevés megszakítással, 14 esztendőre tekinthet vissza. A világháború-kitörése napján, amikor a hadiállapotot deklarálták, szinte egyidejűleg léptették életbe a lapok előzetes cenzuráját. A háború alatt a cenzura intézménye különböző fejlődési időszakokon ment keresztül. A Károlyi-forradalom kitörése alkalmával a lapok egyszerűen elhatározták, hogy többé nem vetik magukat alá a cenzurának.

Nagyon rövid életű volt ez a szabadság, mert nyomban utána bekövetkezett a kommunizmus, még az eddigi rendszabályoknál is sokkal súlyosabb formában.

A hadsereg bevonulásának napján, a cenzura új életre kelt. Polgári hatóságok, katonai hatóságok párhuzamosan cenzuráltak. Végre kialakult a gyakorlat, hogy a cenzurát a megyei prefekturán gyakorolják. Az első cenzorfőnö-

kök Nagyváradon Tulbure György és Popoviciu Vazul voltak. Később Tulbure kivált, majd Popoviciu Vazul is. Ezután a megyei prefektura hivatalos közegei voltak a cenzorok, legtovább a megyei főjegyzők. Az utolsó cenzor Chirilla megyei főjegyző volt, aki néha bizony, igen kényes helyzetbe jutott a különböző változások folytán előállott követelményekkel szemben.

Az államrendőrség pályaudvari különítménye tegnap délután tartóztatott egy fiatalkorú leányt, aki villamos-kapcsolókat árul. Kiderült, hogy a fiu a villamos felszerelési tárgyakat valahonnan lopta, mert nem kevesebb, mint tízezer lej értékű ilyen áru van birtokában. A nyomozás folyik és a fiut át fogják adni a fiatalkorúak bíróságának.

sorban Dimitriu, a volt közlekedésügyi miniszter öccse, akit minden valószínűség szerint

még a mai nap folyamán le fogják tartóztatni.

Beavatott körökben arról is suttognak, hogy

magá Dimitriu volt miniszter is belekeveredett a panamába.

A legközelebbi órák szenzációs meglepetéseket hozhatnak ebben az ügyben, amely a politikai események közepette is lázas izgalomban tartja Bukarest legelőkelőbb társadalmát.

SPORT

Hat hónapi zár alá helyezték a szalontai pályát

Május 20-ig semmiféle mérkőzést sem játszhatnak Szalontán

Az utóbbi időben sorozatos botrányok színhelye volt a szalontai pálya. Szokásáá vil. mérkőzés után a győztes vendégcsapat játékosait és a bírót bántalmazni.

A nyár folyamán a Nacs. tákat verték meg. Akkor a Sportszövetség tudomásukra hozta, hogy, ha meg egyszer előfordulnak kilengések Szalontán, akkor a pályát hosszú időre lezárják.

Az őszi forduló első mérkőzését a NAC játszotta Szalontán — és győzött. Meg is verték játékosait, amikor az autóbusszon jöttek haza. A NAC vezetősége nem akarta kielezni a helyzetet és nem tett jelentést. Legutóbb a Törökvs játszott Szalontán és, mint ismeretes, a mérkőzés a 29. percben felbeszakadt, mert a közönség fenyegető magatartást tanúsított a bíróval szemben, aki ezután nem óhajtott tovább vezetni a mérkőzést.

Az ügyet tegnap este tárgyalta a FBA és úgy határozott, hogy a szalontai pályát hat hónapra lezárátja,

ami azt jelenti, hogy ott semmilyen mérkőzést nem játszhatnak, kivéve az egymásközi és tréningmeccseket.

A Törökvs elleni mérkőzésből hátramaradt 59 percel december

másodikán játsszák le a Rádey-kertben.

A szalontai meccsen kiállított Domjának és néhány társának ügyét ma este tárgyalja a fegyelmi-bizottság.

○ A NAC meghívást kapott Kolozsvárról, az ottani listavezető KAC-tól. A zöldfehérek vezetősége még nem határozta el, hogy a csapat átmege-e?

○ A vasárnapi Crisana NSC-meccsre a váradai csapat esélyei nagyon megnöttek, mert valószínűleg ma este több játékosát letiltják. De nem lehetetlen, hogy az elkeseredett Szalonta meglepetést szerez.

○ Sportpályázatunk eredményét holnapi számunkban közöljük.

Song
Song
Song
Song

5 havi vagy 20 heti részletfizetésre női és férfi kabátol és minden divatcickeit a legolcsóbban 805 - 1

Rottenberg Márton

cégnél lehet vásárolni

Nic. Jorga (Zöldfa)-utca 15.

Felszabadult erkölcsök

Bettauer erotikus regénye filmen.

* Margittaiak figyelmébe! Hegedüs kölcsönkönyvtár előfizethető Hercznél, Margittán.

Verebes Ernő

Heyman-szinkörben!

AZ ESTILAP PANASZKÖNYVE

OLCSÓ SZÍNHÁZI ELŐADÁSOKAT

Igen tisztelt Janovics Szinígazgató ur! Csodálkozással állapítjuk meg, hogy immár két hónap óta tartó színházi szezonban ezideig egyetlenegy „mozhelyáras” előadás sem volt, bár az igazgató ur a színiévad megkezdése előtt ígéretet tett arról, hogy hetenkint legalább egyszer, mozhelyáras előadást fog tartani, mint ahogy azt Kolozsváron be is tartotta.

Nagyon kérjük, hogy ezt az ígéretét ne csak Kolozsváron szíveskedjék betartani, hanem részesítse ebben a kedvezményben Nagyvárad színházlátogató közönségét is.

Teljes tisztelettel

Több váradai színházlátogató.

A fenti panaszos levéllel egyidejűleg érkezik hozzánk a színház kommunikéje, amely megindokolja, hogy eddig mért nem voltak kedvezményes előadások és igen közeljövőre kedvezményes előadásokat (30 százalék engedménnyel) helyez kilátásba.

HIREK

Rádió a budapest-csabai vonalon

Békéscsabaról jelentik: Tegnap futott be a rádióval felszerelt első vonat. Az utasok nagy élvezettel hallgatták a vasuti rádiót és az egész uton minden egyes hallgatót kibéreltek.

* Iványi J. Jenő iparművészeti műtermét ismét megnyitja és iparművészeti tanfolyamát is megkezdte. Tanít minden művész-lakás és ruhadívaltal összefüggő díszítést és tervezést elméletileg és gyakorlatilag. — Érdeklődni lehet minden délután 2—5 óráig Str. Pasteur (Kórház-utca) 47.

Jön az Apollóban:

Titokzatos szerződés

Hatalmas bűnügyi dráma.

Holnaptól:

SONG

a Heyman szinkörben

Felszabadult erkölcsök

Bettauer erotikus regénye filmen.

* A Stark-iskola százszent-dős jubilaris ünnepegről irt beszámolónk során, sajnálatos véletlen folytán kimaradt a megjelentek közül Muntean István dr. akadémiai professzor neve, aki Ciorogariu Romulus püspök megbízásából, mint a görög-keleti egyház képviselője vett részt a katolikus iskola ünnepegrén.

Jön az Apollóban:

Titokzatos szerződés

Hatalmas bűnügyi dráma.

* Érdekes újítás az izr. Nőegylet e hét szombatján tartja második táncos teaestélyét az Unio Club (Heyman kert) nyári helyiségeben. Ez alkalommal a nagy metropolisok példájára, a tánczenét egy radio gramofon fogja szolgáltatni, a Musica zeneterem szíveségéből. Természetes, hogy a gramofon mellett elsőrendű zongorakíséretre is gondoskodnak. A szombati teaestélyen háziasszonyok, házikisasszonyok és táncgárdák lesznek: Biró Györgyné, Beck Bertalanné, dr. Erdész Istvánné, Heyman Béláné, Kormos Ferencné, dr. Kádár Elekné, Kardos Sándorné, dr. Osváth Renéné, Popper Istvánné, dr. Pollatssek Pálné, dr. Schwartz Jenóné, Schwartz Sándorné, dr. Somogyi Imréné, Sonnenfeld Gusztávné, Házikisasszonyok: Arató Klári, Balázs Nusi, Braun Duci, Miskolc. Beck Magda, Beck nővérek, Danberg Nusi, Darvas Ica, Erdős Ági, Feldmann Rózi, Fenyvesi Ili, Fiedler Duci, Grünwald nővérek, Horták Irén, Kepes Erzs, Láng Manci, Lindenfeld Klári, Molnár Boriska, Moskovits Lili, Nusbaum Annus, Nissel Rózi, Palotai Ilus, Parlagi Ilus, Rosinger Duci, Rácz Manci, Rácz Lili, Reisinger Annus, Robitsek Ági, Ruth Klára, Sebestyén nővérek, Stern Annus, Tóti, Székely Panni, Ullmann Médy, Ujvári Margit, Vadász Klára, Vermes nővérek, Weiss Paula, Weiss Annus, Arató László, Balu László, Ehrenfeld Pál, Engel Kornél, Jakab Béla, Kepes Imre, Konrad Ferenc, Leitner Gusztáv, Lengyel Imre, Nissel Mátyás, dr. Némethy Sándor, Schönberger Bandi, Schütz József, Stein Tibor, Scherc György, Török József, Vidor György, Velits Miklós.

SONG

* A Tündérújjak novemberi számának tartalma: Villanylámpasernyők, Ajtóüggöny, Diszpárnák, Csipketerítők, horgolásra, récezésre, Diszterítő motívummal, összeállításokkal. Tébérterítők, Vállkendő, Horgolt mellény, Mikulás-ajándékok, Gyöngy-vállpántok, Nagy kelim 'critó, Filet-vitrázok mintái. Ára 45 lej a Hegedüs hírlapirodában.

SONG

KOZMETIKA

Értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy kozmetikai szalonomat Pölöskei fodrászüzletéből november hó 17-től str. Iosif Vulcan (v. Nagy Sándor-utca) 9. szám alá helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség további szíves pártfogását.

Tisztelettel BALIKA KATO kozmetikus.

SONG

Jön az Apollóban:

Titokzatos szerződés

Hatalmas bűnügyi dráma.

Heyman szinkör

Ma utoljára!
Verebes Ernő sláger-vígjátéka

Dorine és a véletlen

Holnaptól kezdődőleg:

SONG

Kelet liloma

A saison leghatalmasabb filmjátéka 10 nagy felvonásban.

ANNA MAY WONG
HEINRICH GEORG.

Apolló mozgósínház

Csütörtökön és pénteken:
Bettauer erotikus regénye filmen:

Felszabadult erkölcsök

Főszereplők: Mary Kid, Beregi Oszkár Vivian Gibson és Oscar Marion.

Ezt megelőzi egy kitűnő burlesk

Szünetben Bányász István humoros előadása életéről, rajzokban és képekben.

Legközelebbi műsor:

A titokzatos szerződés

Filmpalace

Ma utoljára:

Pletyka utca

Nagy Sachsa film!

A főszerepben: Igó Sym, Mary Kid, Szöregy Gyula

Rendes helyárak

Holnap nagy premier!

MANEGE

A legnagyobb cirkuszfilm!

Halálos villamos cigázolás

Szegedről jelentik: Tegnap este tíz órakor egy külvárosba tartó villamos elé vetette magát egy ismeretlen ember. A kocsi vezető fékezett, hogy a szerencsétlenséget elkerülje. Ebben a pillanatban az ismeretlen felugrott, átszalag az uttest másik oldalára, ahol ellenkező irányból jött egy másik villamos és az alá ugrott. A szerencsétlent derékban szakította ketté a villamos. Személyazonosságát még most sem tudták megállapítani. A vizsgálat folyik.

Hermann Sudermann meghalt

— Az Estilap eredeti távirata —
Berlinből jelentik: Hermann Sudermann, a híres német író, tegnap kórházban meghalt. Hetekkel ezelőtt szélütés érte és akkor belső benuást szenvedett. A napokban tüdőgyulladásba esett és 24 óra hosszat eszméletlenül fektet. Szerdán délután 5 órakor halt meg.

Sudermann drámái közül az „Otthon” igen sokáig volt minden európai színház műsorán. Regényei is rendkívül népszerűek voltak.

Névtelen följelentésekkel árasztják el ismét a hatóságokat

A denunciaciók évekkel ezelőtt, szinte napirenden volt. Mindenre elszánt, alanti gondolkodású emberek névtelen levelekben, vagy álnév mögé rejtőzködve, a legképtelenebb vádakkal gyanúsították meg embereket és — sajnos — nem egy esetben, sikerült meghurcolniuk a kiszemelt áldozatot.

Hosszu szünet után, most újból megkezdtek munkájukat a denunciaciók. Egyes hatóságokhoz egyre sürűbben érkeznek névtelen följelentések, amelyek írói megvádolják polgártársaikat. Tegnap véletlenül személyesen is volt alkalmunk egy ilyen névtelen följelentést látni. Közismert, köztiszteltben álló váradi polgár ellen kéri az illető az eljárás megindítását államellenes cselekmény elkövetése miatt! Egy másik denunciació viszont az iparoszakmák egyikét vádolja meg alaptalanul.

Még ezer szerencse, hogy a hatóságok fejei nem veszik komolyan ezeket az írásokat, amelyek kivétel nélkül megérdemelt sorokra: a szemétkosárba jutnak.

Naponta frissen füstölt kiváló minőségű Strasser-féle Bücklinge

(füstölt hal)
minden fűszer és csmegekereskedésben kapható.
Cogalniceanu (Váradi Zs.)-utca 2.
Telefon: 8 67.
Megrendeléseket telefonon is eszközölünk. 1029

Izgalmas betörőhajsza a Velenceparton

Revolverlövessel riasztotta el üldözött egy veszedelmes betörő

Tegnap délután 6 óra tájban izgalmas betörőhajsza folyt le a néptelen Velenceparton. Detektívek és rendőrök üzöbe vettek egy menekülő fiatalembert, akit különböző bűncselekmények miatt már hetek óta hiába keresnek. A betörőnek ezuttal is szerencséje volt, mert a rosszul világított utcán sikerült eltűnnie üldözői szeme elől.

Balogh Sándor volt a menekülő, aki az utóbbi hónapok során többrendbeli betörést követett el. Az államrendőrségnek pontos adatok voltak birtokában, de Balogh Sándort sehoksem találták. Tegnap délután aztán az egyik detektív a Mihai Viteazul-téren (v. Nagypiacon) megpillantotta a régóta keresett betörőt. Balogh azonban szintén észrevette a detektívet és lépteit meggyorsítva, igyekezett menekülni. A detektív mindenütt látta, majd amikor Balogh futásnak eredt, sipolt és segítséget kért. A sarkon posztoló rendőr és

egy ellenőrző uton lévő detektív ment társuk segítségére. Mostmár hárman rohantak a közben egérsüt nyert betörő után:

— Fogják meg! Betörő! Fogják meg!

kiáltottak a detektívek, de a néptelen Velenceparton elveszett hangjuk.

Az egyik detektívnek már majdnem sikerült elérnie a menekülő betörőt, de Balogh szembe fordult üldözőjével és

revolveréből riasztólövést adott le.

A detektívet a váratlan lővés egy pillanatra megtorpantotta ugyan, de aztán tovább folytatta az üldözést. Közben azonban a távolság egyre nőtt a menekülő betörő és üldözői között s az egyik kis szűk utcánál Balogh Sándornak sikerült nyomtalanul eltűnnie.

A veszedelmes betörő kézrekerítésére megtették a legszelebbkörű intézkedéseket.

Cosma belényesi szenátor pere Costea igazgató ellen

Epen négy éve annak, hogy Costea István, a belényesi ipariskola igazgatója a liberális párt váradi helyiségéből kijövet, odafordult a vele együtt kijövő Cosma Gábor volt belényesi polgármesterhez és szenátorhoz:

— Szégyelje magát, — mondotta Costea — nem szenátornak való! Összefogott néhány tolvaj zsidóval, akiknek eladta a parasztok földjét és vagyona!

Azután még néhány szó kíséretében utána köpött.

Cosma följelentette Costeát becsületsértésért és rágalmozásért.

A járásbírósi tárgyaláson a vádlott tagadta az inkriminált ki-

fejezések használatát és kérte Mosciu tábornok, Negulescu volt képviselő, Jónás Demeter és még más liberális vezetőférfiu kihallgatását arra vonatkozólag, hogy ő bent a pártterkezetben rendutasította ugyan Cosmát, mert beleszólt az ő (Costea) magánbeszélgetésébe — de kint nem mondott Cosmának semmit.

A kihallgatott tanuk legnagyobb része igazolta az inkriminált kifejezések használatát és a bíróság 2000 lej fő- és 1000 lej mellékbüntetésére ítélte Costeát.

A törvényszék által is jóváhagyott ítélet most a Tábla elé került semmisségi panasz folytán. A Tábla elutasította a felfolyamodást és így az ítélet jogerős.

Aki gavallér volt, az gavallér marad

A bíróság egy könnyemű fiatalember fölött akart itékezni, aki hamisiskú vádjával terheltlen került a vádlottak padjára. Tárgyalás közben egyszerre az egész közönség figyelme az első pad sorok egyikén ülő elegáns hölgy felé irányult: a hölgy leveletie kalapját és fésűlködött. Egyéb-ként ez mainapság igen sürű látvány, csak éppen nem a törvényszéki tárgyaló teremben, ahol tudvalevőleg, lélegzésen kívül, ugyszólván, minden más mozgás tiszteltlenségzamba megy. De aztán hamarosan senki sem tördött többé a nővel. Mindenki feszült figyelemmel várta az ítéletet. És az elnök kihirdette: egy évi és három hónapi börtön.

A törvény szigora nem ismer tréfát és már hallatszott is a kemény szó: a bíróság elrendeli az elítélt azonnali letartóztatását.

A fogházor rátette kezét az elítélt vállára. Ekkor az elítélt csak annyit kért, hogy egy pillanattig beszélhessen egy hölgygel, aki a teremben jelen van.

És mialatt a tárgyalóterem lassan kiürült, mindenki, amint kifelé tartott, azt figyelte: vajjon ki az a hölgy, akivel a vádlott beszélni akar? A hölgy pedig nem volt más, mint az, aki előbb még fésűlködött. Csak éppen egy árnyalattal sápadtabb volt az arca, mint előbb.

Amint aztán szemben állottak hosszú bucsuzásra, akkor — a férfi könnyedén meghajlott és kezét csókolt a nőnek.

Milyen galáns egy gesztus, éppen a legmélyebb kétségbeesés pillanatában! Öreg tapasztalt törvényszéki vendégeknek is imponált. „Peche volt — mondották többen, — de, aki gavallér volt, az gavallér marad!”

Választójogot kap

minden nő és férfi, hogy a legújabb modellek után készült

kalapokból és cipőkből hallatlan olcsó áron vásárolhasson

Klein Simon kalapgyár

városi lerakatában, Piata Unirii (Szt László)-tér Sas-palota Legdivatosabb nő- és sárcipőkből nagy választék. 395

Nagyváradon lakó idegen állampolgárok kiutasítása

A nagyvárad munkügyi felügyelőségénél működő revíziós bizottság az alábbi idegen állampolgárok tartózkodási engedélyét nem hosszabbította meg:

Krausz Sándor és Gomba Emil, Klos Adolfiné, Weisz Mária, Gerlich Aloisia, Neumüller Augustza, Venend Mária, Russo Oreste, Lukács Marcell, Náthán József, K. Szabó Rozália és Mühlfeith János, Szép Julianna és Székely János, Szaám János, Wolfram Mária, Schöber Josefina, Lambertine Fiker, Klein Ferenc, Klein Sámuel, Klein Dóra, Komádi Lajos, Hitter Márton, Braunstein Hersch, Kipke Ernő, Reményi István, Schwartz Bernát, Horváth Ernő, Korányi Sándor, Hornyánszky József, Kulcsár Tibor, Dani Sándor, Keschaendt Károly, Erdős (Kohn) József. Altmann Armin és neje, Korn Dániel, Szilágyi László, Weinfeld Zsigmond, Korbita Pál, Juhász Klára, Waas János, Novák Johann, Zupnik Wilhelm, Ruzsinszky János.

Ezeknek december 1-től kezdődőleg sorban el kell utazniuk az országból. E kiutasító határozat ellen a munkügyi felügyelőséghez lehet felebbezni december 2-ig. A felebbezés beadását a helyi sziguranca subinspectoratusnál igazolni kell.

Hubay Jenő Varsóban

Varsóból jelentik: Hubay Jenő, a világhírű magyar hegedűművész s zeneszerző Szentgyörgyi László kíséretében a lengyel fővárosba érkezett. Kitüntető ünnepelés-séggel fogadták és a lengyel filharmoniai társaság igazgatója látta vendégül. Mára Zalesky külügyminiszter meghívta teára. A művész Varsóban nagyszabású zeneestélyt fog adni.

Iorga (Zöldta)-utcai cipőüzletemet

teljesen megszűntetem s az összes raktáron levő női luxus cipőket rendkívül leszállított áron elárusítom.

Weisz Jenő
Csak rövid ideig!

Naponta friss tengerimoslék kapható a Löblé szeszgyárban

NESSERODE BIRÓ HAMIS TANUZZASSAL VADOLJA WEIMANN IZSÓ ÜGYVÉD KISASSZONYÁT

Ma délelőtt tárgyalja Kovács bíró tanácsa Nesselrode bíró pörét, amelyet a bíró Weimann Izso dr. ügyvéd gépirókisasszonya ellen indított hamis tanuzás címen. Néhány hónappal ezelőtt a törvényszéken gróf Nesselrode és dr. Weimann Izso összekülömböztek. A dolog folytatásaként Nesselrode feljelentést tett az ügyvéd ellen az Ügyvédi Kamaránál, amely fegyelmi bizottság elé utalta a kinos affért. A fegyelmi bizottság elnöke, dr. Fleischer Béla előtt Weimann Izso dr. gépirókisasszonya terhelt vallomást tett Nesselrode ellen, aki a kisasszonyt hamis tanuzás címen feljelentette.

Nesselrode a mai tárgyaláson be akarja bizonyítani, hogy Piroška kisasszony jelen sem volt az incidensnél, tehát annak részleteiről nem tehetett vallomást.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök, nov. 22, este negyed 9-kor. A krétakör. Ujdonság harmadszor. Napibéret 11. sz. A) béret 11. Sorozatsz. 69.

Péntek, nov. 23, este negyed 9-kor: Az ördög. A Molnár Ferenc-kisasszony harmadik előadása. Új betanulással. Parlagi Ilonka felépítéssel. Napibéret 11. sz. B) béret. Sorozatsz. 70.

Szombat, nov. 24., d. u. fél 4 órakor: Doktor ur. A Molnár Ferenc-kisasszony negyedik előadása. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatsz. 71.

A testőr

Molnár nagyhatású vígjátéka mérsékelt hatást ért el. A színpad, különösen az első és harmadik felvonásban illuziót keltő, barátságos enteriört ábrázolt. De az előadás vontatott, sok helyen unalomig menő. Mészáros, a színész és a testőr kettős szerepében szép sikert aratott. Póór Lilinek nem kevésbé „feküdt” a szerepe. Tulajdonképpen lefújotta indulatait és anyáskodott. Egy kis hisztéria is hiányzott a játékából. Tóth Elekét egyáltalán nem neki illő szerepben láttuk. Ezzel szemben Tóthné, mint a színházi mama harsogó nevetésekre ragadtatta a publikumot. Mihályffyról pedig teljes elismeréssel kell megemlékezni. Az előadás legtöbbet erő alakja volt.

Ma este harmadszor a Krétakör. Klubbund világhíres „Krétakör”-e ma este harmadszor kerül színre Janovics Jenő dr. rendezésében s a főszerepekben Petróczy Aliceval, Székelyhidi Adriennel, Miklóssy Margittal, Laczkó Arankával, Hoykó Ferencsel, Mihályffy Lászlóval, Tóth Elekkel, Kemény Lászlóval, Mészáros Béjával, Lantossal és Tompa Sándorral.

Bizományi lerakat!

Kerékpár, varrógép, gramofon, motorke-rek-pár, rádió és ezek kellei lerakatát szándékozik nagyobb angol cég Oradea piacán létesíteni.

Garanciaképes energikus urak ajánlatát Lukács & Co. cég színház-báta mögött, továbbítja. 1033

Ötven kereskedőt sápoltt meg a fel-függesztett margittai adókontrollor

Anakidején beszámolt az Estilap Ardevan Ilie margittai adókontrollor visszaéléseinek hosszú soráról. Ardevan, mintegy ötven margittai kereskedőt zsarolt meg s a rengeteg feljelentés alapján, felfüggesztették a zsarolót.

Mitescu vizsgálóbíró előszobájában ma összegyűltek a terhelt tanuk, akik között például egy margittai malomtulajdonos azzal vádolja az adókontrollort, hogy a malmát egy reggel becsukatta és csak ötvézezer lei „sáp” ellené-

ben léphetett a malom ismét üzembe.

De Ardevan sem marad tétlenül. Mintegy husz clyan tanut vezet fel a védelmére,

akik szerint az adókontrollor soha sem zsarolt.

* A novemberi Schöne Wienerin megjelent és kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

RÓNA FENYKÉPÉSZ műtermében Alexandri (Teleki) utca 4. sz. 6 darab MŰVESZI LEVELEZŐLAP 120 LEI, vagy 1 SZEP NAGYITÁSSAL EGYÜTT 200 lei. 668

Lakás

GARCON uriember teljesen különbejárható egyszobát előszobával, fürdőszoba használattal keres, butorral, vagy üresen. Cím: a Hegedüs Hirlapirodában. 386

KÖZPONTBAN 2 szobás irodahelyiség december 1-re kiadó. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 361

2 SZOBAS lakás december elsejére kiadó. Cím a kiadóban. 406

BUTOROZOTT szoba, fürdőszoba használattal, fiatal házaspárnak, vagy fiatal embereknek, azonnalra kiadó. Ugyanott kóser házikoszt kapható. Groszmanné, Cuzá Voda (Szacsavay) utca 16. 418

LAKÁSOK vasut felé, 4 szobás parkettes, Teleki-utca végén 3 parkettes szoba, Bémer-téren 2 szoba, konyha, speiz, ligetben 3 szoba, konyha 26 ezer évi bérért. Vannak lakások 1-2-3-4-5-6 szobások azonnalra és későbbre. Különbejárható butorozott szobák. Weisz Gizi Basarab Nyomda-u. 4. tel. 10-22. 415

Alkalmazás

FIATAL segédet, lehetőleg szakmabelit és kiszolgáló leányt felveszek Schön-zweig, Sas-passage. 397

MŰASZTALOS tanoncok fizetéssel felvétetnek. Pilisi A. Treb Laurian (Percecs) utca 11. 405

INTELLIGENS leány gyermek mellé, vagy házimunkára ajánlkozik Rimanóczy-utca 5, ajtó 5 400

ASZTALOS munkát, butor pucelást olcsón vállalom. Simeon Barnutiu (Damjanich) utca 21. 398

INTELLIGENS fiatalember, perfekt magyar-német, délutáni mellékfoglalkozást keres. Cím: a Hegedüs Hirlapirodában kér. 989

ELSŐRENDŰ ügyes szobaleány jó fizetéssel felvétetik. Politzerné Metropolit-szálloda. 413

FŐZNI tudó mindenest azonnalra keresek Major-üzlet Str. Nic. Iorga 6. 414

HÁZMESTER pár felvétetik Gilányi-u. 3. 409

PERFEKT szobaleányt keresek elsejére esetleg azonnalra. Kálmáné Calea Dorobanților Rulikovszky-ut 2. 407

FIATAL főző Szalontára keresetük. Cím a kiadóban. 369

Adás-vevés

MEGVETELRE keresem Bain „Hajnal leánya” című könyvet. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 369

ELADÓ házak központban 3 millió és 2,800,000, 1,500,000, nagy jövedelemmel. Kiseb ház 72,000 leit jövedelmez 280,000 várossal. Több 3 és 2 szobás házak 80,000 leitől feljebb. Földbirtok 31, 24 35 holdas, szőlők 1 holdtól 25-ig. Egy ház sürgősen 3 lakásos nagy kert város legjobb utcáján 460,000, 3 nap alatt átadó. Kétszoba előszobás ház 150,000 lei. Hrtekezni Tománánál, Take Ionescu Körös-u. 21. 388

JÓ márkájú bécsi zongora olcsón eladó. Mannhardt Nic. Iorga Zöldfa-u. 3. 390

FÜSZER üzlet lakással átadó. Ertekezni Varga Denesianu Jókai-u. 2 380

MADÁCH: Az ember tragédiája, Herczeg Ferenc: Simon Zsuzsa, Sudermann: Enekek éneke, Hall Caine Tékozló fiu című könyvet megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 381

ELADÓ garderob szekrény 3 ajtó tükrökkel, belső fiókkal, nagyon szép. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 385

ÜZLETBERENDEZÉS, üveg fal, vaskályha olcsón eladó. Alexandri Teleki-u. 53. Cipész-műhely. 396

ELADÓ garderob szekrény cínfürdőkád, férfitolányok olcsón Axente Sever Bém utca 10. 404

GARDEROB szekrényt vennék teljesen jókarban levőt, csak sötét barnát. Cím ár megjelöléssel a Hegedüs Hirlapirodában kérek. 399

MIKSZÁTH 21 regénye és báró Vai 10 regénye olcsó árt eladó. Cím a kiadóban. 411

JÓ állapotban levő vagy új négykerékű, 1 méter széles, 1,60 hosszú könnyű kézi tábláskocsit megvételre keresek. Pintér mérnök Gh. Brațiu Iványi Odón-utca 4, d. u. 2-3 között. 402

EGY betonozott száraz souterin kiadó. Vlahuța Szejenyos-u. 31. 408

GYÁRHELYISÉGEK, istálló, lakások, üzlethelyiségek, szuterinek. Egy 80 jöszágra való istálló, egészséges, világos, bármilyen célra azonnal kiadó. Weisz Gizi Basarab Nyomda-utca 4. telf. 10-22. 416

VESZEK

legmagasabb napi árban aranyat, ezüstöt, drágakövet

ELADOK

nagyon olcsón mindenféle saját készítésű ékszereket és svájci karókat, zseb és fall órákat, úgyszintén javított felelősséggel.

Urán,

Nic. Iorga (Zöldfa u.) 8 889

Különbélék

Pénzkölcsönt nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődően, háztulajdonosok Bankja, Delavrancea Ritoók Zsigmondj-utca 2. 614-2

FUVAROZÁST vállalom helyben és vidékre teherautóval. Antalóczy Petru Major Ór-utca 7. 410

ELVESZETT tegnap este két komplett autókerek, megtaláló vagy nyomra-vezető jutalmat kap „Apolló Drogeria.” 412

Iskolakották nagy választékban és olcsó árban csak nálunk kapható. Hegedüs-Hirlapiroda zeneműosztály.

Ocska, használt, színehagyott BŐRKABÁT festését vállalom GÉP-PERMETEZŐ eljárással. Bőrruházemeknek kedvezmény. STERN MIKLOS Petru Rares (Péter) utca 1 a. ORADEA 1026

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29.)

Csütörtökön utoljára: Verebes Ernő sláger vígjátéka: Dorine és a véletlen.

Péntektől kezdődően minden nap: SONG KELET LILIOMA Mérsékelttel emelt helyárrakkal! Kedvezményes, bérlet- és szabadjegyek nem érvényesek.

FILMPALACE MŰSORA:

Csütörtök utoljára: Pletyka utca. Rendes helyárrakkal.

Pénteken premier! „Manege” A legszebb, legnagyobb és legjobb cirkusz-film!

Szombaton és a következő napokon: Manege.

APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön és pénteken: Felszabadult erkölcsök.

Legközelebbi műsor: Titokzatos szerződés.

Unalmas este nincsen, minden perc jól mulik el, ha jó könyveket olvasunk. Ezeket ajánljuk olvassa el a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárból:

Andai Ernő: Almok asszonya 3692
Michaelis K.: Gyöngygyakék 3901
Wallace: London sötét szemei 3897
Glyn Elinor: Nagy pillanat 3687
Thurston: Almok városa: 3737
Gyp: Line imádója 3862
Gyp: Örök bakfis 3995
Herczeg Ferenc: Milói Vénusz karja 3788
Prévost M.: Olthatatlan tűz 3709
Dekobra: Leányzóktetés 3744
Benoit: Király gyűrűje 2785
Wolff L.: Garragan 3068
Forró Pál: Züllött férfi 3804
Földi Mihály: Halasi Hirsch fiu 3398
Kupin: Salamon csillaga 2972
Bettauer: Kalandor 3476

Felszabadult erkölcsök

Bettauer erotikus regénye filmen.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

BUDAPESTEN

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel Park nagyszálló

Budapest, VIII. Baross-tér 10. szám mert

20% engedményt kap mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból

10% engedményt kap olcsó éttermi árainkból (Kittinó házi konyha)

5 pengő megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról

Nálunk otthon érzi magát! Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családijelleg.

Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szoba megrendelés ajánlatos.

SONG

Sonnenfeld Adolff r. t. Nagyvárad